

perfectiones ei appetunt. Itaq; qui dixerunt q; plura
 ista est tantum ex parte intellectus nostri, aut ef-
 fectum, quodammodo verum dixerunt, & quo-
 dammodo non. Si enim hoc referatur ad causam
 multiplicationis, sic verum dicitur, quod sit ex parte
 intellectus nostri, atque effectum quodammodo, pu-
 ta in eo, quod intellectus noster non potest accipe-
 re diuinam perfectionem vna conceptione, sed plu-
 ribus: cuius vna ratio est, quia affluatus est ad crea-
 ta. Si vero referatur ad modum, quo ista rationes
 Deo attribuntur, falsum dicunt. Non enim ex hoc,
 quod Deus facit bona, aut per modum bonorum se
 habet, bonus est: sed quoniam bonus est, bona facit.
 & alia eius bonitatem participando, ad modum eius
 se habent. Vnde si nullam creaturam fecisset, aut fa-
 cturus esset, nihilominus in se talis esset, vt posset ue-
 re considerari secundum omnes istas conceptiones,
 quas nunc habet intellectus noster ipsum confi-
 derando, & sic patet quantum. Hæc Thomas in Scri-
 pto. Porro in prima parte Sumæ suæ, quæ tione 13,
 ait: Quidam dixerunt quod nomina quæ affirmati-
 ue, & absolute de Deo dicuntur, magis inueta sunt
 ad remouendum aliquid ab eo, quam ad aliquid po-
 nendum in ipso. Et hoc Rabbi Moyses ponit. Alij di-
 xerunt, q; nomina ista imposita sunt ad significan-
 dum habitudinem Dei ad creatura, vt cum dicimus,
 Deus est bonus, sensus sit, Deus est causa bonitatis
 in rebus. Quorum vtrunque inconueniens esse vide-
 tur. Hæc in Summa. Itaque opinionem quam in Scri-
 pto ascribit Rabbi Moysi, & Auicenna, in Summa
 ascribit Rabbi Moysi tantum, quantum ad primam
 partem opinionis illius, quod scilicet talia negatiue de
 Deo dicuntur, ad remouendum aliquid ab eodem.
 Aliam vero partem opinionis illius forsitan insinuat
 esse Auicenna. sicq; totam ascribit ambobus, red-
 dendo singulari singularis. Ambas quoque opiniones,
 quas pie saluat, & aliorum veræ positioni concor-
 dat in Scripto, reprobatur absolute in Summa. Et ratio
 habilis ac verius esse puto, quam quod circa hoc
 inducit in Scripto.

Thomas in Summa 1. p. q. 13. ar. 7.

Rabbi Moyses.

Rabbi Moyses. Quædam in Summa. Auicenna.

Thomas. Petrus.

plicem qui excedit nostræ intelligentiæ modum. Su-
 per intellectum vero, quoniam intellectus noster
 imperfectus est, & creaturarum speciebus immix-
 tus, in quibus hæc sunt diuersa secundum rem. Ideo
 modos omnis diuinæ perfectionis, qui in Deo sunt,
 non potest sub vna similitudine apprehendere, sed
 sub diuersis, sicut, & creaturæ diuersimodè partici-
 pant esse diuinum. Sic ergo causatur hæc rationum
 attributualium diuersitas partim ex re, quia in Deo
 verisimè est uniuersalis perfectio, que in sua simpli-
 citate non potest nunc in nostrum cadere intelle-
 ctum: & partim ex intellectu, qui ea, que in Deo sunt
 vnum, non potens sub similitudine vna accipere,
 format de vna re diuersitatem conceptum. Ipsa er-
 go multitudo rationum, in intellectu est nostræ: sed
 causa uerificationis multitudinis huius, in re ipsa:
 quemadmodum e contrario unitas ipsius vniuersa-
 lis intellectu consistit, sed causa uerificationis unitatis
 istius in singularibus est. Hæc Petrus.

Richard.

¶ Insuper Richardus his concordans: In diuina,
 ait, essentia est attributorum pluralitas secundum
 rationem. Pro cuius intelligentia declarandum est
 primo, quid importetur nomine diuinorum attri-
 butorum. Secundo, quid sit differentia secundum
 rationem. Tertio, quomodo differunt attributa se-
 cundum rationem per comparationem ad intelle-
 ctum creatum. Quarto, qualiter per comparationem
 ad intellectum diuinum.

¶ Pro primo sciendum, quod diuina attributa
 sunt superexcellentia perfectionum existentium in
 generibus rerum creaturarum, quarum qualibet sim-
 pliciter loquendo melius est habere per modum in
 trinsecæ rei, quam non habere: vt vita, sapien-
 tia, bonitas, potentia. Hinc quamuis in Deo sint su-
 perexcellentia perfectionum omnium rerum, non
 tamen omnia nomina significantia illas perfectio-
 nes, proprie predicamus de Deo. Non enim dici-
 mus quod Deus sit aurum, aut lapis, nisi errantissime.
 Dicuntur autem superexcellentia illa perfectionum,
 attributa diuinæ essentia, non quia primo, ac ple-
 nius sint illæ perfectiones in creaturis, quam in Deo,
 imò e contrario est: sed quia tales perfectiones at-
 tribuimus diuinæ essentia, prædicando eas de ipsa.

Quid significatur per attributa diuina.

¶ Pro secundo sciendum, quod differentia secundum
 rem, est quæ sequitur rem secundum esse suum
 reale quod habet in actu: & differentia secundum
 rationem, est quæ non consequitur rem, nisi inquan-
 tum est intellecta, siue possit esse in actu realis, &
 actualis existentia, siue non. Quoniam ergo attri-
 buta secundum suum esse reale, quod realiter ha-
 bent in Deo, differentia nulla consequitur, vt pate-
 bit, ideo dico quod in Deo non differunt secundum
 rem; quia tamen in quantum sunt intellecta, conse-
 quitur ea differentia quamdam, dico quod differunt
 differentia, quæ est secundum rationem, & purè est
 differentia secundum rationem: quoniam sicut attri-
 buta in Deo existentiam realem non habent diuer-
 sam, ita habere non possunt differentiam seu plurali-
 tatem realem.

Quæ differentia secundum rem, & rationem

¶ Pro tertio agnoscendum, quod ista pluralitas
 rationum contingit ex hoc, quod res quæ Deus est,
 nostrum superat intellectum: estque partim ex parte
 Dei propter plenitudinem suæ perfectionis, partim
 ex imperfectione nostri intellectus, sicut expressum
 est.

¶ Quantum ad quartum, dicendum q; illa attributa
 in Deo sunt vnum re, & rationes eorum secundum
 quod in Deo sunt p modum rei intrinsecæ, sunt vnū
 in re: sed rationes eorum secundum quod ab intel-
 lectibus

Quæ differentia secundum rem, & rationem